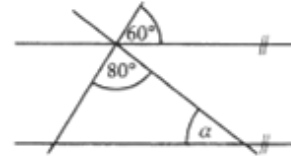

Téma 5: PLANIMETRIE

(úhly, vlastnosti rovinných útvarů, obsahy a obvody rovinných útvarů)

Úhly

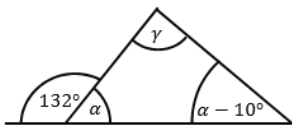
- 1) Jaká je velikost úhlu α ?
a) 60° b) 80° c) 40° d) 30°

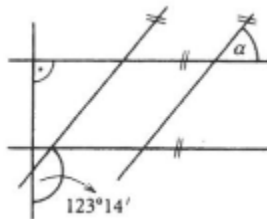
- 2) Vypočítejte velikost úhlu β :
a) $150^\circ 10'$ b) $149^\circ 22'$ c) $151^\circ 10'$ d) $148^\circ 23'$

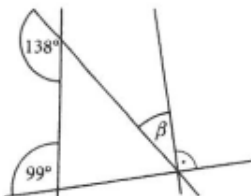
- 3) Jaká je velikost úhlu γ ?
a) 58° b) 90° c) 94° d) 104° e) 106°

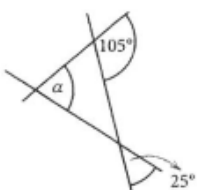
- 4) Jaká je velikost úhlu α ?
a) $33^\circ 14'$ b) $56^\circ 46'$ c) $32^\circ 14'$ d) $55^\circ 46'$

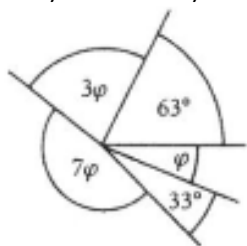
- 5) Urči velikost úhlu β :
a) 33° b) 39° c) 57° d) 61°

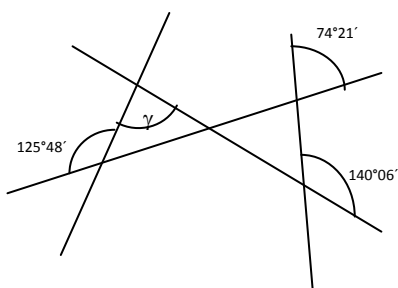
- 6) Z uvedeného obrázku urči velikost úhlu α :
a) 80° b) 85° c) 90° d) 75°

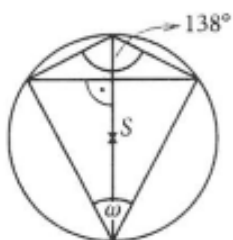
- 7) Urči velikost úhlu φ znázorněného na obrázku:
 a) 22° b) 26° c) 24° d) 28°

- 8) Z obrázku určete velikost úhlu γ :
 a) $86^\circ 29'$ b) $78^\circ 34'$ c) $60^\circ 03'$ d) $56^\circ 48'$

- 9) Jaká je velikost úhlu ω na obrázku?
 a) 45° b) 48° c) 32° d) 42°

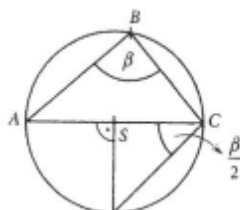

- 10) Urči velikost úhlu α na obrázku. S je střed kružnice k.
 a) 20° b) 60° c) 70° d) 65°

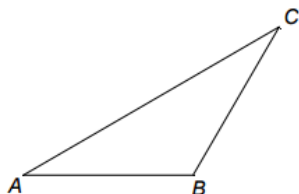
- 11) Je přesně 14:30 hodin. Jak velký úhel svírají hodinové ručičky?
 a) 115° b) 110° c) 135° d) 105°

- 12) Urči velikost úhlu β na následujícím obrázku, když S je střed strany AC.
 a) 120° b) 90° c) 80° d) nelze určit

Vlastnosti rovinných útvarů

- 1) Trojúhelník se všemi stejnými vnitřními úhly je:
a) rovnostranný   b) pravoúhlý   c) rovnoramenný   d) neexistuje
- 2) V trojúhelníku ABC je $|AB| = |BC|$, úhel ABC má velikost 120° (viz obrázek). Které tvrzení obsahuje správnou trojici vlastností daného trojúhelníka?
a) Trojúhelník ABC je rovnoramenný, tupoúhlý a střed kružnice opsané leží vně trojúhelníka.
b) Trojúhelník ABC je rovnoramenný, ostroúhlý a střed kružnice opsané leží uvnitř trojúhelníka.
c) Trojúhelník ABC je rovnostranný, tupoúhlý a střed kružnice opsané leží vně trojúhelníka.
d) Trojúhelník ABC je rovnoramenný, tupoúhlý a střed kružnice opsané leží uvnitř trojúhelníka.

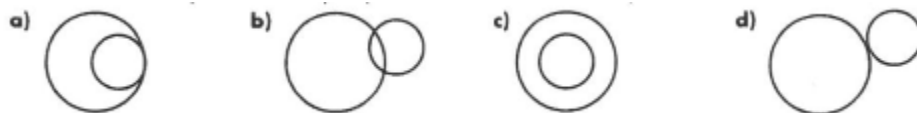

- 3) Trojúhelník ABC je pravoúhlý s pravým úhlem u vrcholu A, tj. $\alpha = 90^\circ$. Střed kružnice opsané k tomuto trojúhelníku leží:
a) na straně AB   b) na straně BC   c) na straně AC   d) uvnitř trojúhelníku ABC
- 4) Která z následujících trojic délek úseček může označovat velikosti stran pravoúhlého trojúhelníku?
a) 2 m; 3 m; 50 dm   b) 4 dm; 50 cm; 60 cm   c) 2 cm; 30 mm; 4 cm   d) 3 m; 40 dm; 500 cm
- 5) Které tvrzení o trojúhelníku je pravdivé?
a) Trojúhelník má vždy jeden tupý úhel
b) Pravoúhlý trojúhelník má součet vnitřních úhlů 90° .
c) Výška v rovnostranném trojúhelníku je shodná s těžnicí na tutéž stranu.
d) Výšky v pravoúhlém trojúhelníku jsou vždy kratší než jakákoli strana trojúhelníku.
- 6) Z následujících útvarů vyber ten, který je středově souměrný:
a) lichoběžník   b) rovnoramenný trojúhelník   c) čtverec   d) rovnostranný trojúhelník
- 7) Které z následujících tvrzení o rovnoběžníku je pravdivé?
a) V rovnoběžníku jsou dvě protilehlé strany rovnoběžné a další dvě protilehlé strany jsou různoběžné.
b) Součet vnitřních úhlů rovnoběžníku je 180° .
c) Má-li jeden z úhlů rovnoběžníku velikost 65° , jsou v tomto rovnoběžníku dva úhly o velikosti 115° .
d) Rovnoběžník má jednu osu souměrnosti.
- 8) Který z následujících útvarů nemá součet vnitřních úhlů 360° ?
a) lichoběžník   b) rovnoběžník   c) obdélník   d) rovnoramenný trojúhelník
- 9) Spočítej dohromady všechny osy souměrnosti u následujících útvarů: čtverec, obdélník, rovnostranný trojúhelník:
a) 7   b) 6   c) 10   d) 9
- 10) Který z následujících trojúhelníků je pravoúhlý?
a) $a = 2 \text{ m}$; $b = 2 \text{ m}$; $c = \sqrt{6}$
b) $a = 2 \text{ m}$; $b = 3 \text{ m}$; $c = \sqrt{10}$
c) $a = 2 \text{ m}$; $b = 4 \text{ m}$; $c = \sqrt{22}$
d) $a = 3 \text{ m}$; $b = 3 \text{ m}$; $c = \sqrt{18}$

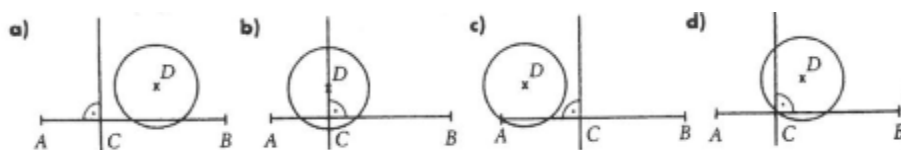
11) Které z následujících tvrzení je pravdivé?

- a) Čtverec o straně a má úhlopříčku velikosti $a\sqrt{2}$.
- b) Obdélník se stranami a a b má obvod o velikosti $4a + 4b$.
- c) Kružnice o průměru d má poloměr $2d$.
- d) Pravoúhlý trojúhelník má dva vnitřní úhly o velikosti 90° .

12) Na kterém z následujících obrázků je nejmenší vzdálenost mezi středy obou kružnic? (c)

13) Který z následujících obrázků odpovídá tomuto konstrukčnímu popisu: Narýsuj úsečku AB. Zvol bod C, který leží na této úsečce. Bodem C veď kolmici na úsečce AB. Zvol bod D, který neleží na kolmici ani na úsečce. Narýsuj kružnici se středem v bodě D a poloměrem $|DA|$. (c)

14) Dvě kružnice mají poloměry 3 cm a 8 cm. Vzdálenost jejich středů je 5 cm. Kolik mají společných bodů?

- a) 0
- b) 1, kružnice mají vnitřní dotek
- c) 1, kružnice mají vnější dotek
- d) 2

15) Vyber, který z následujících trojúhelníků je shodný s trojúhelníkem, který vznikne rozpůlením čtverce o straně 4 cm podle jeho úhlopříčky.

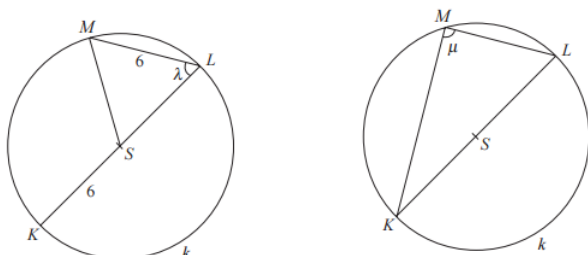
- a) Trojúhelník se všemi vnitřními úhly většími než 50° .
- b) Pravoúhlý trojúhelník, jehož obě ramena mají délku 4 cm.
- c) Rovnoramenný trojúhelník, který má jeden vnitřní úhel roven 65° .
- d) Rovnoramenný trojúhelník, který má ramena o délce 2 cm.

16) Jaký je poloměr kružnice opsané čtverci o straně 7 cm?

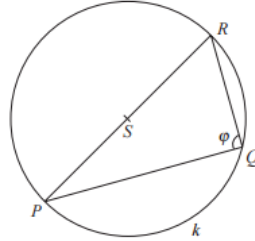
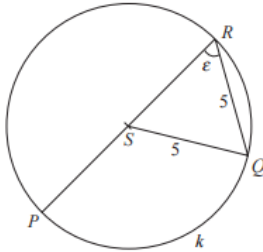
- a) $\frac{2\sqrt{7}}{3}$ cm
- b) $7\sqrt{2}$ cm
- c) $\frac{7\sqrt{2}}{2}$ cm
- d) $\frac{7\sqrt{7}}{2}$ cm

17) V kružnici k na obrázku je vyznačen její průměr KL . Pro bod M kružnice k platí: $|LM| = |KS| = 6$ cm.

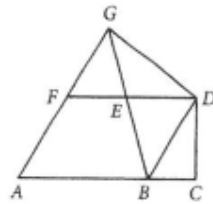
- A) Určete vzdálenost bodů $|MS|$.
- B) Určete velikost úhlu MLK .
- C) Určete velikost úhlu LMK .

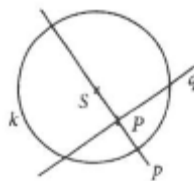
- 18) V kružnici k na obrázku je vyznačen její průměr PR . Pro bod Q kružnice k platí: $|QR| = |QS| = 5$ cm.
- Určete vzdálenost bodů $|PS|$.
  - Určete velikost úhlu PQR .
  - Určete velikost úhlu SRQ .

- 19) Vycházím od severního pólu. Jdu 8 km na jih a pak 6 km na východ. Jak daleko od severního pólu jsem?
- 15 km
  - 12 km
  - 14 km
  - d) 10 km**
- 20) Urči, který z následujících čtyřúhelníků je rovnoběžník
- ABEF
  - ACDF
  - c) ABDF**
  - BCDE

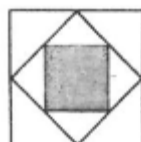

- 21) Na obrázku je znázorněna kružnice k , která má poloměr 4,7 cm, dále přímka p jdoucí středem S kružnice k a přímka q , která je kolmá na přímkou p . Průsečík přímek p a q je P . Co musí platit pro vzdálenost bodů $|SP|$, chceme-li, aby kružnice neměla s přímkou q žádný společný bod?
- $|SP| \geq 4,7$ cm
  - $|SP| < 4,7$
  - $|SP| = 4,7$
  - d) $|SP| > 4,7$**

Obvody a obsahy rovinných útvarů

- 1) Jaký je obsah nejmenšího čtverce na obrázku, jestliže obsah velkého čtverce je 36 cm^2 a vrcholy menšího čtverce leží vždy uprostřed stran většího čtverce?
- 18 cm^2
  - b) 9 cm^2**
  - 12 cm^2
  - $\sqrt{18} \text{ cm}^2$

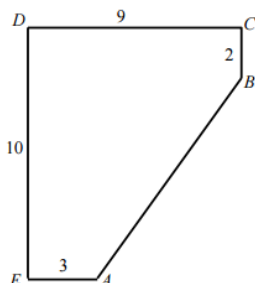
- 2) Vyjádři procenty, jaká část čtverce na obrázku je vybarvená, jestliže obvod čtverce je 12 cm.
- a) 50 %   b) 45 %   c) 47,5 %   d) 55 %

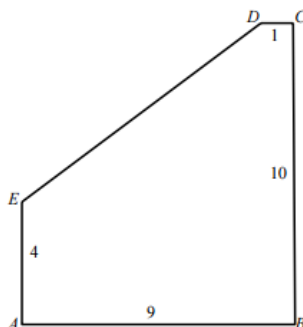
- 3) Obrazec na obrázku je vytvořen ze dvou shodných malých půlkružnic a jednoho velkého čtverce. Poloměr půlkruhu je 3 cm. Vypočítej obvod tohoto obrazce a výsledek zaokrouhli na cm.
- a) 63 cm   b) 55 cm   c) 58 cm   d) 93 cm

- 4) Společenský sál tvaru obdélníku měl před rekonstrukcí délu o 15 m větší než šířku. Rekonstrukcí byla délka zkrácena o 2 m a šířka prodloužena o 4 m. Plocha sálu se tím zvětšila o 82 m^2 . Urči původní rozměry sálu.
- a) 17 m; 32 m   b) 20 m; 35 m   c) 15 m; 30 m   d) 15 m; 45 m
- 5) Útvar na obrázku vznikl odstřížením rohu obdélníka. Čísla vyjadřují délky čar v decimetrech.
- A) Jaká je délka úsečky AB?
- a) 8 dm   b) 9 dm   c) 10 dm   d) jiná hodnota
- B) Jaký je obsah plochy pětiúhelníka ABCDE?
- a) $65,5 \text{ dm}^2$ b) 66 dm^2 c) 74 dm^2 d) jiná hodnota

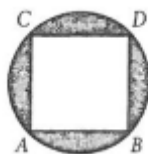

- 6) Útvar na obrázku vznikl odstřížením rohu obdélníka. Čísla vyjadřují délky čar v metrech.
- A) Jaká je délka úsečky DE?
- a) 10 m   b) 11 m   c) 12 m   d) jiná hodnota
- B) Jaký je obsah plochy pětiúhelníka ABCDE?
- a) 70 m^2 b) $67,5 \text{ m}^2$ c) 66 m^2 d) jiná hodnota

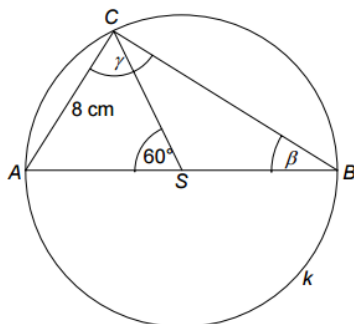
- 7) Čtverec ABCD má délku úhlopříčky 8 cm. Jaký je obsah vybarvené části obrázku zaokrouhlený na celé cm^2 ?

a) 16 cm^2 b) 36 cm^2 c) 18 cm^2 d) 12 cm^2

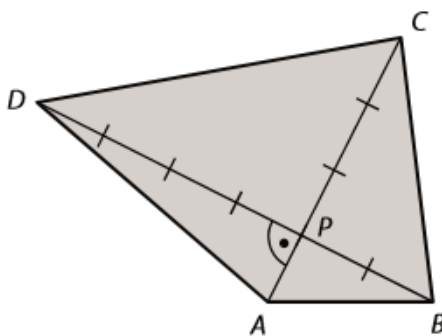
- 8) Trojúhelníku ABC je opsána kružnice k se středem S a průměrem AB . Strana AC má velikost 8 cm. Velikost úhlu $ASC = 60^\circ$.

- a) Jaký je poloměr kružnice $|SA|$? (8 cm)
 b) Jaká je velikost vnitřního úhlu ABC ? (30°)
 c) Jaká je velikost vnitřního úhlu ACB ? (90°)

- 9) Úhlopříčky AC a BD čtyřúhelníku $ABCD$ se protínají v bodě P a jsou na sebe kolmé. Vzdálenosti průsečíku P od jednotlivých vrcholů A, B, C, D jsou 1 cm, 2 cm, 3 cm a 4 cm.

- a) Vypočtete v cm^2 obsah trojúhelníku BCP . (3 cm)
 b) Vypočtete v cm^2 obsah čtyřúhelníku $ABCD$. (12 cm^2)
 c) Vypočtete v cm délku strany CD . (5 cm)

- 10) Jaký je obsah čtverce vepsaného do kruhu o poloměru 3 cm?

a) 24 cm^2 b) 16 cm^2 c) 9 cm^2 d) 18 cm^2

- 11) V obdélníku ABCD s obsahem 48 cm^2 je vybarveno jedno pole čtvercové sítě. Obdélník je částečně zakryt trojúhelníkem CDE. Rozhodněte o každém tvrzení, zda je pravdivé, či nikoli.

a) Obsah jednoho pole čtvercové sítě je 6 cm^2 .

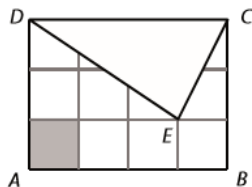
A ☐ N ☐

b) Obsah trojúhelníku CDE je třetina obsahu obdélníku ABCD.

A ☐ N ☐

c) Obvod obdélníku ABCD je 28 cm .

A ☐ N ☐

- 12) Jak velká část kruhu je vybarvena?

a) 35 %

b) $\frac{1}{4}$

c) 30 %

d) $\frac{1}{3}$

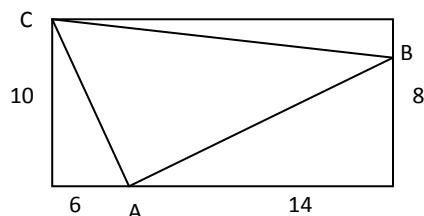
- 13) Vyjádři procenty, jak velkou část obsahu daného obdélníku zaujímá obsah trojúhelníku ABC.

a) 47 %

b) 42 %

c) 51 %

d) 55 %

- 14) Základna AB rovnoramenného trojúhelníku ABC má velikost 10 cm . Výška v_c na tuto základnu je o 1 cm kratší než rameno BC tohoto trojúhelníku. Vypočítej obsah trojúhelníku.

a) 15 cm^2

b) 12 cm^2

c) 30 cm^2

d) 60 cm^2

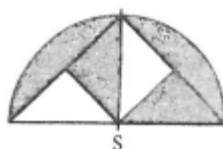
- 15) Jakou plochu zaujímá vybarvená část obrázku, jestliže do půlkruhu o poloměru 10 cm je vepsán rovnoramenný trojúhelník a do něj pak další menší 4 menší stejné rovnoramenné?

a) 57 cm^2

b) 107 cm^2

c) 117 cm^2

d) 97 cm^2

- 16) O kolik procent se zmenší strana čtverce, jestliže zmenšíme jeho obvod o 48 %?

a) o 12 %

b) o 24 %

c) o 48 %

d) o 36 %

- 17) Obsah čtvercové místnosti je 16 m^2 . Jak dlouhá je její úhlopříčka?

a) 4 m

b) 6 m

c) $\sqrt{48}$

d) $\sqrt{32}$

- 18) Kolikrát se zvětší obsah kruhu, jestliže se poloměr tohoto kruhu zvětší 4krát?

a) 24krát

b) 8krát

c) 4krát

d) 16krát

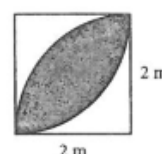
- 19) Vypočítej obvod vybarvené části obrazce na obrázku. Oblouky jsou čtvrtkružnice.

a) $2\pi \text{ m}$

b) $\pi \text{ m}$

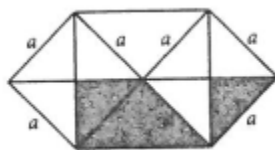
c) $4\pi \text{ m}$

d) $\frac{1}{2}\pi \text{ m}$

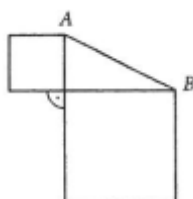

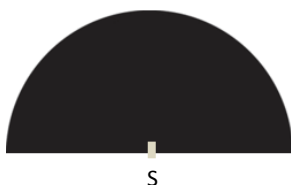
- 20) Jak velký je obsah vybarvené části útvaru, jestliže obsah bílé části je 112 cm^2 ?
- a) 51 cm^2 **b) 56 cm^2**   c) 49 cm^2 d) 45 cm^2

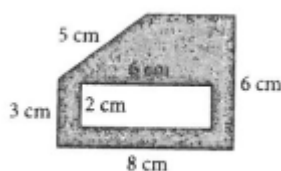
- 21) Obsahy čtverců na obrázku jsou 36 cm^2 a 64 cm^2 . Určete délku úsečky AB.
- a) 100 cm **b) 10 cm**   c) 14 cm d) 28 cm

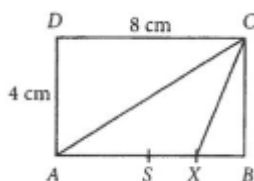
- 22) Obvod zobrazeného útvaru měří $51,4 \text{ dm}$. Jaký je obsah tohoto půlkruhu?
- a) 314 dm^2 **b) 157 dm^2**   c) 265 dm^2 d) 127 dm^2

- 23) Urči obsah vybarvené části obrazce:
- a) 28 cm^2 **b) 40 cm^2**   c) 36 cm^2 **d) 30 cm^2**

- 24) Obdélník má obsah 100 cm^2 . Pravoúhlý trojúhelník má délku jedné odvěsny 10 cm a stejný obsah jako obdélník. Druhá odvěsna trojúhelníku má délku:
- a) 10 cm **b) 20 cm**   c) 40 cm d) jiné řešení
- 25) Vypočítej obsah trojúhelníku AXC, jestliže S je střed strany AB a X je střed strany SB.
- a) 14 cm^2 **b) 10 cm^2**   c) 24 cm^2 **d) 12 cm^2**

- 26) Obrazec je vytvořen ze 2 rovnostranných a 2 rovnoramenných trojúhelníků. Obvod šedého trojúhelníku je 18 cm. O délkách vyznačených stran a , b , c víme, že b je polovinou c a dvojnásobkem a . Vypočtěte a) obvod černého trojúhelníku b) obvod celého obrazce.

